

Baggrundsnotat til Byrådet - Lavbundsarealer

1) Lovgivning/krav og overordnet planlægning

- **Planloven**

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for lavbundsarealer, herunder beliggenheden af lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder (§ 11a, stk. 1, nr. 13)

- **Forslag til Fingerplan 2013**

Mål: Fingerplanen skal understøtte kommunernes arbejde med klimatilpasning gennem en præcisering af mulighederne for at anvende de grønne kiler til klimatilpasning, f.eks. regnvandssøer og kanaler, der bidrager til øget rekreativ værdi.

- **Øversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2013**

Mål:

Som led i realiseringen af Aftale om Grøn Vækst skal der ske en række indsatser i lavbundsarealer ved bl.a. genopretning af vådområder og ådale mv. med henblik på at opnå et vandmiljø af god kvalitet. Det er et mål, at mulighederne for opfyldelse af såvel de nuværende mål, der bygger på de tidligere amtslige regionplaner, samt de kommende mål i vandplaner, ikke forringes.

Sikring af sammenhængende naturområder med øget biodiversitet skal forbedres ved omlægning og ekstensivering og pleje af ådale, herunder genoprettelse af lavbundsarealer. Det er et mål, at kommunerne arbejder på at skabe et sammenhæng mellem Natura2000-områder, nationalparker og andre store naturområder ved udlæg af nye naturområder eller med økologiske forbindelser.

Krav:

8.4.1 Retningslinjer for lavbundsarealer, herunder lavbundsarealer der kan genoprettes til vådområder, skal medvirke til at sikre, at målene om en reduktion af kvælstof og fosfor gennem nye vådområder og ådalsprojekter indfries.

Nye vådområdeprojekter placeres inden for kommuneplanens udpegning af lavbundsarealer. Hvis et projekt lokaliseres helt eller delvist uden for lavbundsarealudpegningen, kan projektet ikke realiseres, før der foreligger et kommuneplantillæg eller en revideret kommuneplan.

8.4.2 Der må ikke meddeles landzonetilladelse til byggeri og anlæg m.v., som kan forhindre, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes i lavbundsarealer, der er udpeget som potentielt egnede til genopretning af vådområder.

Formålet med udpegningen af lavbundsarealer er bl.a. at reservere dem til fremtidige naturområder og til initiativer, der forbedrer vandmiljøet, og derfor skal anlæg og byggeri så vidt muligt undgås på lavbundsarealer.

Der gøres opmærksom på, at ved naturgenopretningsprojekter eller når vandløb reguleres for at genskabe en tilfredsstillende natur- og miljøkvalitet, skal væsentlige kulturhistoriske interesser sikres/integreres.

- **Regional udviklingsplan 2012**

Grønne arealer og vådområder er en del af nøglen til at løse klima- og miljøproblemer med et potentiale i forhold til klimatilpasning med tilbageholdelse af regnvand. Områ-

dernes skal opretholdes og om muligt forbedres gennem klimatilpasningen, men deres potentiale som aflastning for regnvandssystemerne bør ikke overskygges af deres rekreative og naturmæssige betydning.

- **Råstofplan 2012**

- To lavbundsområder berøres delvist af interesseområdet for sand og grus ved Sengeløse.
- Et lavbundsområde berøres delvist af interesseområdet for sand og grus ved Sengeløse.

- **Vand- og naturplaner**

Der er i vandplanen for Køge Bugt med en stjerne angivet muligheden for en phosphor-ådal ved St. Vejleå lige nord for Roskildevej, og i vandplanen for Roskilde Fjord er der angivet en mulighed ved Hove Å

2) Udpegningsgrundlag

Udpegningen af lavbundsarealer er overført fra Regionplan 2005, hvor udpegningerne er baseret på ældre kort, oplysninger fra Landbrugsministeriets Arealdatakontor samt Danmarks Jordbrugsforskning.

Udpegningerne er baseret på terræn, og de synliggør lavtliggende arealer, hvor vand vil søge hen og derfor har et naturligt potentiale som vådområde.

Formålet med udpegning af lavbundsarealer, der er potentielt egnet til vådområder, er at reducere miljøbelastningen med især kvælstof og fosfor fra landbruget og øge naturkvaliteten ved at genoprette tidligere vådområder, som naturligt kan tilbageholde stofferne. Vådområderne skal bidrage til at reducere udvaskningen af næringsstoffer fra gødskning til kystvandene. Genopretning af vådområder består i at genskabe den naturlige vandstand ved at regulere dræning, grøfter, oppumpning og opstemning. Når et genopretningprojekt er gennemført, må lavbundsarealerne ikke anvendes til normal intensiv landbrugsdrift igen.

Der er gennemført et vådområdeprojekt i Høje-Taastrup Kommune – Enghave Å.

3) Udviklingsstrategi 2012

Nogle områder i det åbne land skal bidrage til at sikre vandkredsløb og –rensning samt modvirke pludselige oversvømmelser i lavere liggende områder. Områdernes praktiske formål kan forenes med nye muligheder for naturområder, samt områder til oplevelser og aktiviteter.

4) Eksisterende kommunale planer

Redegørelsestekst:

http://htk.odeum.com/dk/bilag_til_planredegørelsen/redegørelse_til_brug_for_administrati_on_og_planlægning/landskabs- natur- og kulturvaerdier/lavbundsarealer/

Retningslinjer:

http://htk.odeum.com/dk/arealanvendelse/hovedstruktur_og_overordnede_retningslinjer/landomraadet/retningslinjer_for_landomraadets_anvendelse/lavbundsarealer.htm

5) Behov for ændring af kommuneplanen

P-ådal ved St. Vejle Å

Der er i vandplanen for Køge Bugt med en stjerne angivet en p-ådal ved St. Vejleå lige nord for Roskildevvej. Dele af området ved stjernen er lavbundsområde i kommuneplanen, men ikke udpeget til potentielt vådområde. For at et p-ådals-projekt kan realiseres uden at der skal udarbejdes et kommuneplantillæg, skal det ligge inden for et lavbundsområde eller et potentielt vådområde.

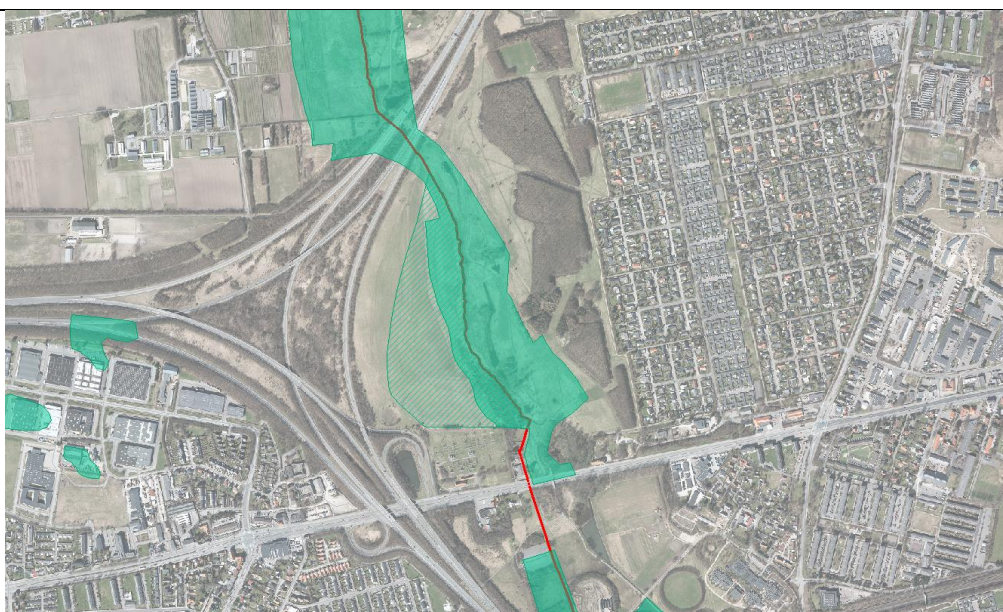
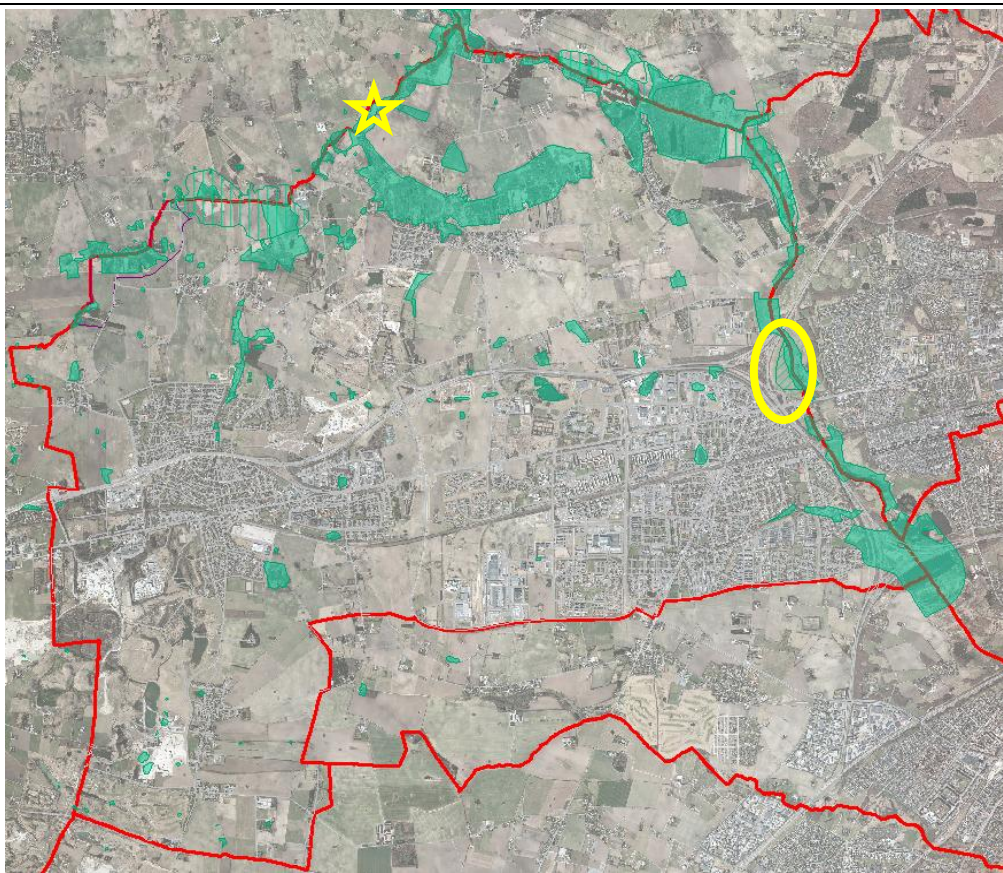
Arealerne er kommunalt ejede, og der er ved at blive lavet et forprojekt for en p-ådal i området. Administrationen vurderer, at der kan udpeges et potentielt vådområde på den bløde bakke ned mod St. Vejleå, der kan muliggøre placeringen af en p-ådal, såfremt forundersøgelserne viser, at projektet kan give den ønskede effekt.

P-ådal ved Hove Å

I vandplanen for Roskilde Fjord er der med en stjerne angivet en p-ådal ved Hove Å. Dele af området omkring stjernen er lavbundsområde, men ikke udpeget til potentielt vådområde. Arealerne er privatejede. Der er ikke ved at blive lavet forprojekt for en p-ådal i området på nuværende tidspunkt. Administrationen foreslår derfor, at der på et redegørelseskort vises en stjerne (som den i vandplanen) som angivelse af, at der evt. kan komme en p-ådal i området.

Vandplanerne er blevet kendt ugyldige og kommer gennem en fornyet høring. Administrationen foreslår dog stadig, at ovenstående indarbejdes i kommuneplanen.

6) Forslag til evt. ny hovedstruktur, nye planrammer/retningslinier, kort

Turkis – lavbundsområder i kommuneplanen

Turkis skraveret – forslag til potentielt vådområde

Retningslinjer

	Eksisterende tekst i kommuneplanen	Forslag til ændringer
	<p>Lavbundsarealer På lavbundsarealer jf. retningslinjekort 7.2.7.6 skal byggeri og anlæg så vidt muligt undgås.</p> <p>Eventuelt nødvendigt byggeri og anlæg skal udformes, så det ikke forhindrer, at et lavbundsareal i fremtiden kan genetableres som vådområde eller eng.</p> <p>Inden for områder, herunder landbrugspligtige arealer, der er udpeget som lavbundsarealer, der kan genoprettes til vådområder, kan der gennemføres undersøgelser, projekter og etablering af vådområder for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet, jf. Vandmiljøplan II og III.</p> <p>I de udpegede områder må der ikke meddeles tilladelse til byggeri, anlæg m.v., som forhindrer, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes.</p>	<p>Lavbundsarealer</p> <p>1. På lavbundsarealer skal byggeri og anlæg så vidt muligt undgås.</p> <p>2. Eventuelt nødvendigt byggeri og anlæg skal udformes, så det ikke forhindrer, at et lavbundsareal i fremtiden kan genetableres som vådområde eller eng.</p> <p>Potentielle vådområder</p> <p>3. Inden for de udpegede potentielle vådområder kan der gennemføres undersøgelser, projekter og genopretning eller etablering af vådområder for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.</p> <p>4. I de potentielle vådområder må der ikke meddeles tilladelse til byggeri, anlæg mv., som forhindrer, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes.</p> <p>Nye vådområder</p> <p>5. Når etablering af et vådområde er gennemført, må arealet ikke anvendes til intensiv landbrugsdrift igen.</p>

7) Koordinering/samarbejde på området med andre kommuner

Albertslund holdes orienteret ift. selve arbejdet med p-ådal, men der er ikke behov for ændringer i deres kommuneplan.

8) Evt. andre interesser

HTK-forsyning, da p-ådalen vil være fra deres regnvandsbassin ved Klovtofte

9) Information om evt. kommende sektorplaner, som der skal følges op på

Ingen

10) Huske til næste revision:

Få lavet en ny gennemgang og udpegning af lavbundsområder – der er bl.a. steder, hvor der i dag ligger bygninger, som er lavbund, og hvor der formodentlig er sket en terrænbearbejdning.

Få evt. lavet en kategori/signatur, der viser gennemførte vådområdeprojekter

Til indarbejdelse i forslag til kommuneplan 2014 vedr. lavbundsområder:

Retningslinjer

Lavbundsarealer

- På lavbundsarealer skal byggeri og anlæg så vidt muligt undgås.
- Eventuelt nødvendigt byggeri og anlæg skal udformes, så det ikke forhindrer, at et lavbundsareal i fremtiden kan genetableres som vådområde eller eng.

Potentielle vådområder

- Inden for de udpegede potentielle vådområder kan der gennemføres undersøgelser, projekter og genopretning eller etablering af vådområder for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.
- I de potentielle vådområder må der ikke meddeles tilladelse til byggeri, anlæg mv., som forhindrer, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes.
- Når etablering af et vådområde er gennemført, må arealet ikke anvendes til intensiv landbrugsdrift igen.

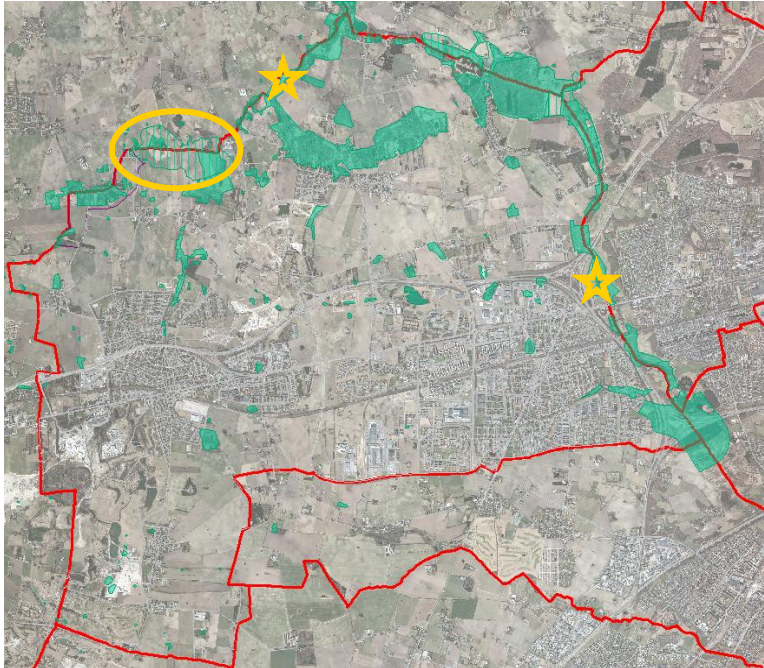
Kort

Retningslinjekort:

Et kort der viser hhv. lavbundsområder og potentielle vådområder.

Korttekst: Lavbundsområder og potentielle vådområder

Redegørelseskort:

	<p>★ Muligheder for etablering af p-ådal jf. Vandplanerne for hhv. Roskilde Fjord og Køge Bugt.</p> <p>○ Gennemført vådområdeprojekt: Der er i 2003 gennemført et vådområde projekt indenfor det potentielle vådområde ved Enghave Å.</p>
---	---

Redegørelse til afsnit om lavbundsområder

Mål

Det er Høje-Taastrup Kommunes mål

- at bevare den eksisterende natur og de kulturhistoriske spor i lavbundsarealerne og sikre mulighed for genopretning af natur og miljø
- at holde lavbundsarealerne fri for byggeri og anlæg og sikre, at der ikke sker grundvandssænkninger i og omkring lavbundsarealerne
- at nogle af kommunes lavbundsarealer kan indgå i en fremtidig sikring mod oversvømmelser i forbindelse med større nedbørsmængder, og at dette giver nye muligheder for naturområder og for områder til oplevelser og aktiviteter

Baggrund for retningslinjer

Hvad er lavbundsarealer?

Lavbundsarealer er lavtliggende områder. Det kan være tidligere enge og moser, afvandede søer og tørlagte kyststrækninger og tidligere fjordarme, som nu i vidt omfang er opdyrket landbrugsmæssigt eller udyrkede arealer som f.eks. de store moseområder i den nordlige del af kommunen.

Lavbundsarealerne er udpeget på grundlag af ældre kort, oplysninger fra det tidligere Landbrugsministeriums Arealdatakontor samt Danmarks Jordbrugsforskning. En del af lavbundsarealerne er desuden udpeget som potentielt egnede som vådområder.

Nogle af kommunens vådområder er endvidere udpeget som områder med landskabelige værdier. Det drejer sig om arealer nord for Soderup og om arealer omkring Vridsløsemagle. I henhold til kommuneplanen skal tilgængeligheden til disse naturbeskyttelsesområder gennem anlæg af stier m.v. øges under hensyn til de udpegede beskyttelsesinteresser.

De samlede lavbundsarealer fremgår af retningslinjekort i kommuneplanens hovedstruktur.

Lavbundsarealer

Hensigten med udpegningen af lavbundsarealer er generelt at bevare den eksisterende natur eller sikre mulighed for gennem naturgenopretningsprojekter at genskabe nogle af de naturtyper - enge, moser og lavvandede søer - som især er gået tilbage på grund af intensiv dræning, dyrkning og byvækst.

De naturmæssigt højest prioriterede lavbundsarealer ligger inden for kommuneplanens biologiske kerneområder og spredningskorridorer.

Det er vigtigt at hindre grundvandssænkning på lavbundsarealerne og i de tilgrænsende områder, både fordi det påvirker naturens og miljøets tilstand, og fordi der netop her ofte findes kulturhistoriske spor, f.eks. bopladser, som ødelægges ved udtørring. En del af de udyrkede lavbundsarealer er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Vandplaner og klimaforandringer

Forslagene til de statslige vandplaner stiller krav til en ændret vedligeholdelse i form af reduceret grødeskæring i en række af kommunens vandløb. Det mindre vedligehold forventes at øge de arealer, som bliver oversvømmede langs med vandløb og søer.

Samtidig forventes det, at vi over de næste mange år vil opleve, at vores klima ændrer sig. Klimaændringerne fører til kraftigere regnskyll, der kan forårsage oversvømmelse af store arealer både i byerne og i det åbne land. Lavbundsarealerne udgør i den sammenhæng et vigtigt potentiale ved at kunne tilbageholde de store vandmængder midlertidigt. Når vandet afledes over et længere tidsrum og vandføringen udjævnes nedsættes risikoen for oversvømmelse af lavtliggende byområder mv.

Potentielle vådområder

Formålet med udpegning af lavbundsarealer, der er potentielt egnede til vådområder, er at reducere miljøbelastningen med især kvælstof og fosfor fra landbruget og øge naturkvaliteten ved at genoprette tidligere vådområder, som naturligt kan tilbageholde stofferne. Vådområ-

derne kan bidrage til at reducere udvaskningen af næringsstoffer fra gødsning til kystvande-
ne. Genopretning af vådområder består i at genskabe den naturlige vandstand ved at regulere
dræning, grøfter, oppumpning og opstemning. Genopretning af vådområder kan medvirke til
opfyldelse af såvel de nuværende kvalitetsmål for vandkvaliteten, som de kommende mål i
den statslige vandplan, som kommuneplanen skal tage højde for.

Roskilde og Københavns Amt etablerede i 2003 under Vandmiljøplan II et vådområde ved
Enghave Å mellem Gundsø og Høje-Taastrup Kommune. Vådområdet, der er omkring 30 ha,
er etableret ved at hæve bunden i åen samt at afskære dræn omkring projektområdet. Når et
genopretningsprojekt er gennemført, må lavbundsarealerne ikke anvendes til normal intensiv
landbrugsdrift igen.

Hvordan tages hensyn til lavbundsarealer?

Alle lavbundsarealer skal så vidt muligt friholdes for byggeri og anlæg, som ikke er erhvervs-
mæssigt nødvendigt for jordbrugsdrift, og som forhindrer senere genopretning til vådområde
eller andre naturområder mv. Der kan ikke gives tilladelse til konkrete bygge- og anlægsar-
bejder, der forhindrer genskabelse af et naturligt vandstands niveau på lavbundsarealer, der
er udpeget til at kunne genoprettes til vådområder.

Lovgrundlag og overordnede planer

Planloven, kap. 11, Kommuneplanlægning

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for lavbundsarealer, herunder beliggenheden af
lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder jf. § 11a, stk. 1, nr. 13.

Statens interesser i kommuneplanlægningen

Staten ønsker, at der skal ske en række indsatser i lavbundsarealer ved bl.a. genopretning af
vådområder og ådale med henblik på at opnå et vandmiljø af god kvalitet. Mulighederne for
opfyldelse af såvel de nuværende mål, der bygger på de tidligere amtslige regionplaner, samt
de kommende mål i vandplaner, ikke forringes.

Der er fokus på at forbedre og skabe sammenhængende naturområder med øget biodiversitet
ved omlægning og ekstensivering og pleje af ådale, herunder genoprettelse af lavbundsarea-
ler. Det er et mål, at kommunerne arbejder på at skabe sammenhæng mellem Natura2000-
områder, nationalparker og andre store naturområder ved udlæg af nye naturområder eller
med økologiske forbindelser.

Kommuneplanens retningslinjer for lavbundsarealer, herunder lavbundsarealer der kan gen-
oprettes til vådområder, skal medvirke til at sikre, at målene om en reduktion af kvælstof og
fosfor gennem nye vådområder og ådalsprojekter indfries.

Nye vådområdeprojekter placeres inden for kommuneplanens udpegnings af lavbundsarealer.
Hvis et projekt lokaliseres helt eller delvist uden for lavbundsarealudpegnings, kan projektet
ikke realiseres, før der foreligger et kommuneplantillæg eller en revideret kommuneplan.

Der må ikke meddeles landzonetilladelse til byggeri og anlæg m.v., som kan forhindre, at det
naturlige vandstands niveau kan genskabes i lavbundsarealer, der er udpeget som potentielt
egnete til genopretning af vådområder.

Væsentlige kulturhistoriske interesser skal integreres i forbindelse med naturgenopretnings-
projekter eller når vandløb reguleres for at genskabe en tilfredsstillende natur- og miljøkvali-
tet, skal.

Den regionale udviklingsplan

Den regionale udviklingsplan redegør for, at grønne arealer og vådområder er en del af nøg-
len til at løse klima- og miljøproblemer med et potentiale i forhold til klimatilpasning med til-
bageholdelse af regnvand. Områderne skal opretholdes og om muligt forbedres gennem kli-
matilpasningen, men deres potentiale som aflastning for regnvandssystemerne bør ikke over-
skygges af deres rekreative og naturmæssige betydning.

Kilder

Lovgivning:

- "Lov om planlægning", lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009 (Planloven)
- "Lov om naturbeskyttelse", lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009 (Naturbeskyttelsesloven)
- "Lov om miljømål mv. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder", lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 (Miljømålsloven)
- Cirkulære om regionplanlægning og landzoneadministration for lavbundsarealer, der er potentielt egnede som vådområder, Cirkulære nr. 132 af 15. juli 1998

Overordnede planer:

- "Fingerplan 2013 - Landsplandirektiv for hovedstadsområdet planlægning", Miljøministeriet 2013
- Oversigt over de statslige interesser i kommuneplanlægningen, Miljøministeriet 2011
- "Regional udviklingsplan", Region Hovedstaden 2012

Andet:

- "Arealer, der kan genoprettes som vådområder", regionplantillæg nr. 5 til regionplan 1997, Københavns Amt 2000
- "Regionplan 2001 for Hovedstadsregionen", HUR 2001
- "Regionplan 2005 for Hovedstadsregionen", HUR 2005
- "Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder"
- Natura2000-plan for Sengeløse- og Vasby Mose
- Natura2000-handleplan for Sengeløse- og Vasby Mose